

**ՆԱՆՈՒՆ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը**

2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 23-ԻՆ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ԱՐԱՔՍ ԳԵՏԻ ՎՐԱ ՆԻԴՐՈՒԼԵԿՏՐԱԿԱՅԱՆ ԿԱՌՈՒՅԵԼՈՒ ԵՎ ՇԱՆԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ՆԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՆԱՄԱՉԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՐՉԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՆԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՆՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՆԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԲՅԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

13 նոյեմբերի 2012թ.

Նայասրանի Նանրապետության սահմանադրական դափարանը՝ կազմով. Վ. Նովհաննիսյանի (նախագահող), Կ. Բալայանի, Ֆ. Թոխյանի, Մ. Թովուզյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ա. Պետրոսյանի (զեկուցող), Վ. Պողոսյանի,

մասնակցությամբ՝ Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ՝ Նայասրանի Նանրապետության էներգետիկայի եւ բնական պաշարների նախարարի տեղակալ Ա. Սիմոնյանի,

համաձայն Նայասրանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետի, 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի, «Սահմանադրական դափարանի մասին» Նայասրանի Նանրապետության օրենքի 25, 38 եւ 72-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2011 թվականի դեկտեմբերի 23-ին Երևանում ստորագրված՝ «Նայասրանի Նանրապետության կառավարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության կառավարության միջև Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու եւ շահագործելու բնագավառում

համագործակցության մասին» համաձայնագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ ամրագրված պարտավորությունների՝ Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Գործի բնության առիթ է հանդիսացել Նանրապետության Նախագահի՝ 2012 թվականի հոկտեմբերի 15-ին Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումը:

Ուսումնասիրելով սույն գործով զեկուցողի գրավոր հաղորդումը, Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը, հետազոտելով արձանագրությունը եւ գործում առկա մյուս փաստաթղթերը, Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. «Նայասպանի Նանրապետության կառավարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության կառավարության միջեւ Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու եւ շահագործելու բնագավառում համագործակցության մասին» համաձայնագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրությունը (Արձանագրություն) ստորագրվել է 2011 թվականի դեկտեմբերի 23-ին՝ Երեւանում:

Նայասպանի Նանրապետության կառավարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության կառավարության միջեւ Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու եւ շահագործելու բնագավառում համագործակցության մասին համաձայնագիրը (Նամաձայնագիր) ստորագրվել է 2007 թվականի մարտի 19-ին եւ վավերացվել Նայասպանի Նանրապետության Ազգային ժողովի կողմից 2007 թվականի հոկտեմբերի 4-ին:

Արձանագրությամբ մի շարք հղումներ են կատարվում Նայասպանի Նանրապետության կառավարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության «Թավան Աբ Արազ Քոմփանի» ընկերության միջեւ 2010 թվականի հոկտեմբերի 15-ին ստորագրված՝ «Կառուցում-Տնօրինում-Շահագործում-Փոխանցում (ԿՏՇՓ) հիմունքով «Մեդրի» հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման համար թույլտվության պայմանագրին» (Թույլտվության պայմանագիր): Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրության համաձայն՝ 2012 թվականի հոկտեմբերի 25-ին Նայասպանի Նանրապետության կառավարության անունից՝ Նայասպանի Նանրապետության էներգետիկայի եւ բնական պաշարների նախարարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության «Թավան Աբ Արազ Քոմփանի» ընկերության միջեւ կնքվել է «Կառուցում-Տնօրինում-Շահագործում-Փոխանցում (ԿՏՇՓ) հիմունք-

ներով Մեղրի հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման համար թույլտվության պայմանագրի վերաբերյալ» փոխըմբռնման հուշագիր: Վերջինով փոփոխություններ են կատարվել Թույլտվության պայմանագրի մի շարք դրույթներում, այդ թվում՝ 2013 թվականի ապրիլի 15-ն ամրագրվել է որպես Թույլտվության պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու նախապայմանների կատարման վերջնաժամկետ:

Նաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վերոհիշյալ փաստաթղթերը փոխկապակցված են, պարունակում են միմյանց հղումներ եւ դրանց կատարումն առանձին հնարավոր չէ, ուստի եւ վերջիններս սահմանադրական դատարանը դիտարկում է համակարգային միասնության մեջ եւ Արձանագրությամբ սրանձնվող պարավորությունների սահմանադրականությունը գնահատում այդ փաստաթղթերում ամրագրված դրույթների համադրությամբ:

2. Արձանագրությամբ ամրագրված փոփոխություններով Նամաձայնագրի 2-րդ հոդվածը շարադրվում է նոր խմբագրությամբ, համաձայն որի՝ «Մեղրի եւ Ղարաչիլար հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումն իրականացվում է Կողմերի միջեւ փոխհամաձայնեցված ժամկետներում», ինչպես նաեւ Նամաձայնագրի 11-րդ հոդվածից հետո ավելացվում նոր՝ 11.1-րդ հոդված:

3. Արձանագրությամբ, հաշվի առնելով նաեւ Նամաձայնագրում ավելացվող նոր 11.1-րդ հոդվածի բովանդակությունը, Նայասրանի Նանրապետությունը, մասնավորապես, սրանձնում է հետևյալ պարավորությունները.

- Իրանի Իսլամական Նանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող ընկերությանը (Ընկերություն) եւ նրա բոլոր ենթամարակարարներին ու ենթակապալառուներին (բացառությամբ Նայասրանի Նանրապետության ռեզիդենտ հանդիսացող ենթամարակարարների եւ ենթակապալառուների), որոնք ներգրավված են Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման եւ (կամ) շահագործման աշխատանքներում, հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման եւ շահագործման ժամանակահատվածում ազատել բոլոր հարկերից, փութերից, մաքսային վճարներից եւ այլ գանձումներից ու վճարներից.

- Ընկերության, նրա բոլոր ենթամարակարարների ու ենթակապալառուների անձնակազմի, ինչպես նաեւ նրանց հետ համատեղ ապրող ընտանիքների անդամների անձնական օգտագործման իրերը Նայասրանի Նանրապետություն ներմուծվելու դեպքում ազատել բոլոր տեսակի մաքսային վճարներից՝ անկախ այն հանգամանքից՝ Նայասրանի Նանրապետություն դրանք ներմուծվում են ժամանակավոր, թե մշտական.

- երաշխավորել, որ Նայասփանի Նանրապետության կառավարությունը կամ պարասխանավորություն կվերցնի վճարելու բոլոր հարկերը, փութերը, մաքսային վճարները եւ այլ գանձումներն ու վճարները, որոնք կսահմանվեն կամ կպահանջվեն Նայասփանի Նանրապետության, փեղական կամ համայնքային մարմինների կամ կազմակերպությունների կողմից, կամ միջոցներ կձեռնարկի դրանցից ազատելու համար Ընկերությանը եւ նրա բոլոր ենթակապալառուներին ու ենթամարակարարներին.

- երաշխավորել, որ Նայասփանի Նանրապետության կառավարությունը կամ ճիշտ ժամանակին միջոցներ կձեռնարկի Ընկերությանը եւ նրա բոլոր ենթակապալառուներին եւ ենթամարակարարներին ազատելու համար Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման եւ շահագործման ծրագրով սրանձնած եւ Թույլտվության պայմանագրի 8-րդ հոդվածով նախատեսված բոլոր հարկերից, փութերից, մաքսային վճարներից եւ այլ գանձումներից ու վճարներից, կամ կվճարի բոլոր հարկերը, փութերը, մաքսային վճարները եւ այլ գանձումներն ու վճարները եւ կպահպանի դրանց առնչվող բոլոր կանոններն ու կանոնակարգերը եւ չի կարարի կամ անուշադրության չի մտնի կամ չի վնասի որեւէ բանի կարարմանը, որը կարող է որեւէ ձեռքով անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ կամ վնասել Ընկերության շահերը կամ իրավունքները.

- կրել պետական թույլտվությունների փրամադրման, պահպանման եւ գործողության ժամկետի երկարացման կամ դրանց օգտագործման հետ կապված բոլոր ծախսերը, անկախ դրանց բնույթից.

- ապահովել, որպեսզի Թույլտվության պայմանագրի համաձայն՝ Նայասփանի Նանրապետության կառավարությունը թույլտվության ժամանակահատվածում փեղանքը կառուցապարման եւ ցանկացած այլ պահանջվող իրավունքով (եթե կիրառելի է) անվճար փրամադրի Ընկերությանը.

- երաշխավորել, որպեսզի Նայասփանի Նանրապետության կառավարությունը շահագործման ժամանակահատվածում Ընկերությանն անվճար ապահովի Նայասփանի Նանրապետության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության սահմանի երկայնքով բնական հոսքով առկա ջրով՝ հիդրոէլեկտրակայանի անխափան եւ բնականոն աշխատանքն ապահովելու համար, Թույլտվության պայմանագրին համապատասխան, այնպիսի եղանակով, որ այդ ջուրը այդ պայմանագրում նշված նպատակներից բացի այլ նպատակներով չօգտագործվի.

- երաշխավորել, որ Նայասպանի Նանրապետության կառավարությունը պարասխանաբար է այն թույլտվությունների ձեռքբերման համար, որոնք թույլ կտան Ընկերությանը ստանալու շինարարության համար անհրաժեշտ՝ Արաքս գետից պահանջվող ամբողջ ջուրը՝ մինչև այն ժամկետը, որը նշված է Թույլտվության պայմանագրի՝ շինարարության փուլային գրաֆիկում:

- երաշխավորել, որ հիդրոէլեկտրակայանի կառուցման, էլեկտրական էներգիայի արտադրության եւ արտահանման թույլտվություններն Ընկերությանը կտրամադրվեն անվճար եւ առանց ֆինանսական երաշխիքների ու Նայասպանի Նանրապետությունում իրավաբանական անձի կարգավիճակ ձեռք բերելու պահանջների կիրառման:

- երաշխավորել, որ Թույլտվության պայմանագրով նախատեսված գնումը Նայասպանի Նանրապետության կառավարությունը կկատարի առանց մրցույթի, Իրանի Իսլամական Նանրապետության համապարասխան ընկերությունից՝ որպես «բանակցային ընթացակարգով՝ առանց գնման հայտարարությունը նախապես հրապարակելու» գնում, եւ առանց լիցենզիայի առկայության:

4. Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ վերոհիշյալ պարտավորությունները վերաբերելի են Նայասպանի Նանրապետության Ազգային ժողովի եւ Նայասպանի Նանրապետության կառավարության՝ Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությամբ եւ օրենքներով նախատեսված լիազորություններին:

5. Սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրության համաձայն՝ մասնավորապես, Մեդրի ՆԷԿ-ի շահագործման 15-րդ փարվա ավարտին վերջինս պետք է անհարույց փոխանցվի հայկական կողմին, ընդ որում, համարել փորձարկումներով պետք է հիմնավորվի, որ ՆԷԿ-ի էլեկտրամեխանիկական եւ հիդրոմեխանիկական սարքավորումներն ունեն օգտակար շահագործման առնվազն 10 փարվա ռեսուրս, իսկ թունելը եւ ինժեներական կառույցները՝ առնվազն 30 փարվա ռեսուրս: Ըստ Նանրապետության Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցչի գրավոր բացատրության՝ Իրանի Իսլամական Նանրապետության կառավարության որոշմամբ բարձրացվել է Նայասպանում իրականացվող ծրագրերի ֆինանսավորման համար սահմանված չափաքանակը, ներդրող ընկերության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության էներգետիկայի նախարարության «Թավանիր» ընկերության միջև ստորագրվել է պայմանագիր ծրագրի իրականացման ողջ ընթացքում Մեդրի ՆԷԿ-ի

արտադրած էլեկտրաէներգիայի՝ փոխհամաձայնեցված սակագնով երաշխավորված գնման վերաբերյալ:

6. Սահմանադրական դատարանը միաժամանակ արձանագրում է, որ Արձանագրությամբ Նայասպանի Նանրապետության սրանձնած պարտավորությունները համահունչ են միջազգային իրավունքի նորմերին եւ սկզբունքներին, ունեն փոխշահավետ բնույթ:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից եւ ղեկավարվելով Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 100-րդ հոդվածի 2-րդ կետով, 102-րդ հոդվածի 1-ին եւ 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» Նայասպանի Նանրապետության օրենքի 63 եւ 64-րդ հոդվածներով, Նայասպանի Նանրապետության սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2011 թվականի դեկտեմբերի 23-ին Երեսնում ստորագրված՝ «Նայասպանի Նանրապետության կառավարության եւ Իրանի Իսլամական Նանրապետության կառավարության միջեւ Արաքս գետի վրա հիդրոէլեկտրակայան կառուցելու եւ շահագործելու բնագավառում համագործակցության մասին» համաձայնագրում փոփոխություններ կատարելու մասին արձանագրության մեջ ամրագրված պարտավորությունները համապարասխանում են Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրությանը:

2. Նայասպանի Նանրապետության Սահմանադրության 102-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն սույն որոշումը վերջնական է եւ ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Վ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

13 նոյեմբերի 2012 թվականի
ՍԴՈ- 1057